

2017-01-27

ULRIKA KARLSSON

Riksdagsledamot (M)

Granskning av migrationsminister Morgan Johanssons bristande samråd med riksdagens EU-nämnd angående svensk ståndpunkt rörande kommissionens meddelande "En reform av det gemensamma asylsystemet och ökade möjligheter till laglig inresa till Europa" (KOM(2016)197)

Statsrådet Morgan Johanssons muntliga återrapportering från ett ministerrådsmöte och en tillhörande lunchdiskussion tyder på att regeringen förde fram svenska ståndpunkter angående något som regeringen till EU-nämnden felaktigt påstod inte skulle vara uppe för diskussion. På grund av att regeringen påstod att ämnet inte skulle vara föremål för diskussion skedde inte heller samråd med EU-nämnden.

En av de allra viktigaste frågor som hanterats inom EU under 2016 har varit reform av EU:s gemensamma asylpolitik. Den 6 april 2016 presenterade kommissionen sitt meddelande om en reform av det gemensamma asylsystemet och ökade möjligheter till laglig inresa till Europa. Meddelandet tar upp genomgripande reformer av EU:s befintliga regelverk.

Kommissionen skriver i slutet av meddelandet (KOM(2016)197) "*Mot bakgrund av de reaktioner som inkommer till kommissionen med anledning av detta meddelade kommer kommissionen därefter att lägga fram lämpliga förslag*".

Den 15 april 2016 sökte regeringen mandat från riksdagens EU-nämnd att på rådsmötet den 21 april delta i diskussionen kring förslagen i kommissionens meddelande.

På EU-nämndens möte den 15 april påpekades från alliansens företrädare att regeringens ståndpunkt inför samrådet i EU-nämnden inte förhöll sig till kommissionens meddelande utan var en gammal ståndpunkt som delgivits nämnden några veckor tidigare, innan de konkreta förslagen från kommissionen var presenterade.

Den 19 april 2016 sökte regeringen återigen mandat från riksdagens EU-nämnd inför diskussion på rådsmötet som ägde rum den 21 april rörande förslagen i kommissionens meddelande om en reform av det gemensamma asylsystemet och förbättrade lagliga vägar till Europa. Kommissionens meddelande består av två huvudavsnitt. Enligt regeringen skulle endast en begränsad del av avsnitt 1 diskuteras och avsnitt 2, som rörde lagliga vägar till Europa, avsåg regeringen att inte diskutera på rådets möte. (se rådspromemoria från justitiedepartementet daterad 2016-04-19)

Regeringens ståndpunkt både skriftligen och muntligen presenterad vid samrådet den 19 april tog endast ställning till en liten del av huvudavsnitt 1 i kommissionens meddelande från den 6 april 2016. Regeringen påpekade även muntligen att det på rådsmötet endast skulle diskuteras en liten del av meddelandet och att regeringen därför inte behövde mandat för en ståndpunkt i övriga delar. Regeringen ämnade inte yttra sig i övriga delar. (se stenografiska uppteckningar 2015/16:40)

Morgan Johansson (sid 9); *”Det jag begär är en ståndpunkt som fungerar i den diskussion som vi ska föra på torsdag. Den kommer inte innehålla hela meddelandet utan bara en begränsad del.”*

Då diskussionen om Kommissionens meddelande på rådet den 21 april 2016 flyttades från den formella mötesdagordningen och lades till lunchdiskussion (se stenografiska uppteckningar 2015/16:46 anf.2) återrapporterades aldrig skriftligen vad regeringen framfört från Sveriges sida på rådet i dessa diskussioner.

En muntlig återrapportering från mötet den 21 april skedde i EU-nämnden den 3 juni 2016. På en fråga till migrationsminister Morgan Johansson om andra delar än de som man sökt mandat för tagits upp på rådet svarade migrationsministern: *”Den enda som på lunchmötet nämnde den specifika fråga som Ulrika Karlsson tar upp, att det är viktigt att vi etablerar legala vägar, var egentligen jag. Sverige driver som ni vet att vi måste ha det här på plats. Huvudpoängen vid den här lunchdiskussionen var att man skulle känna av stödet för alternativ ett respektive två eller se om det finns ett så stort motstånd att man inte ens kan gå vidare med detta. Det var också detta som de allra flesta EU-länder pratade om då, när vi gick runt bordet.”*

I sitt svar antyder migrationsminister Johansson att Sverige uttalat sig i en fråga som regeringen uttryckligen inför mötet i rådet menade inte skulle komma upp för diskussion. Svaret antyder också att andra EU-länder faktiskt uttalade sig i meddelandets alla delar. Inte bara kring en liten del av ett av de två avsnitten som

regeringen framhållit inför rådets möte. I dessa överläggningar framkommer också att regeringen tolkar att man inte skriftligen behöver redovisa vad Sverige framhållit i ett informellt lunchmöte trots att det var en fråga som varit föremål för två samråd i EU-nämnden.

Konstitutionsutskottet har tidigare understrukt vikten av riksdagens inflytande även över ståndpunkter som framförs i andra sammanhang än vid formella möten. Senast i granskningen 2014/15:KU20 uttalade konstitutionsutskottet följande:

”Som utskottet har framhållit tidigare är ändamålet med bestämmelserna om samråd och information mellan regeringen och riksdagen om vad som sker inom EU, att riksdagen ska få ett aktivt och reellt inflytande som gör det möjligt att på förhand påverka de ståndpunkter som Sverige ska inta inför förhandlingar och beslutsfattande inom EU samt i övrigt ge insyn i och inflytande över den process som leder fram till viktiga beslut. Att ståndpunkter i aktuella EU-frågor förs fram vid sidan av formella möten innebär inte att bestämmelser som syftar till att riksdagen ska få ett aktivt och reellt inflytande saknar tillämpning.”

Med anledning av vad som ovan anförs bör konstitutionsutskottet granska ifall migrationsminister Morgan Johansson (S) har uppfyllt sin samrådsskyldighet gentemot riksdagen när regeringen inte velat förankra en ståndpunkt i alla förslag som kan komma upp för diskussion men sedan har uttalat en ståndpunkt i dessa delar på rådet.

Ulrika Karlsson
Riksdagsledamot (M)

